

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-X.1611.1.2016.7

Poznań, 2016 12 15

Pani
Mirosława Mruk
Wielkopolski Wojewódzki
Inspektor Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
w Poznaniu
ul. Kazimierza Wielkiego 24/26
61-863 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² oraz art. 175 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, przeprowadzona została w dniach od 29 sierpnia do 28 września 2016 r. przez Magdalenę Kaim-Hałas - starszego inspektora wojewódzkiego oraz Huberta Osowicza – starszego specjalistę z Wydziału Kontroli, Prawnego i Nadzoru Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu⁴, kontrola w Wojewódzkim Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Poznaniu⁵, zwanym dalej „Inspektoratem” lub „WIJHARS”.

W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Przedmiotem kontroli była ocena gospodarowania środkami publicznymi, prawidłowość pobierania, gromadzenia i przekazywania dochodów budżetu państwa, wybrane zagadnienia z zakresu realizacji polityki kadrowej względem członków korpusu służby cywilnej, organizacja przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków, realizacja obowiązku określonego przepisami art. 55 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie oraz realizacja podstawowego zadania realizowanego przez Inspektorat polegającego na sprawowaniu nadzoru nad jakością artykułów rolno-spożywczych

¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.

² Dz. U. z 2011 Nr 185 poz. 1092.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.

⁴ Upoważnienie nr 394/16 z 23 sierpnia 2016 r.

⁵ ul. Kazimierza Wielkiego 24/26, 61-863 Poznań.

obejmującego: dokonywanie oceny i wydawanie świadectw w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych⁶ oraz dokonywanie kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych⁷. Kontrolą objęto lata 2015-2016 (do 28 września).

Inspektorat w latach 2015 - 2016 r. (do dnia 30 czerwca) poniósł wydatki w wysokości odpowiednio: 2.314.151,33 zł i 1.195.423,67 zł. Pobrane i zgromadzone dochody wynosiły w 2015 r. - 148.423,65 zł i 128.608,69 zł - w 2016 r. (do 15 września). W Inspektoracie w latach 2015-2016 (do 28 września) zatrudnionych było 32 pracowników⁸. W badanym okresie nie prowadzono naborów na wolne stanowiska w służbie cywilnej. Łącznie w latach 2015-2016 (do dnia 29 sierpnia) wpłynęło 36 skarg konsumenckich i jeden wniosek. W ww. latach przeprowadzone zostały trzy kontrole dotyczące działalności Inspektoratu⁹.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie wymierzania kar pieniężnych, gospodarowanie środkami publicznymi, realizację polityki kadrowej względem członków korpusu służby cywilnej, wywiązywanie się z obowiązku przekazywania wojewodzie informacji o wynikach kontroli dotyczących WIJHARS, organizację przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków, a także prawidłowe sporządzanie i terminowe przekazywanie sprawozdań budżetowych (Rb-27, Rb-28, Rb-70).

Stwierdzona w ww. obszarze nieprawidłowość polegała na niewywiązywaniu się z obowiązku wynikającego z art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰, zwanej dalej „Kpa”, tj. niezawiadomianiu strony postępowania o przyczynach niezakończono sprawy w terminie ze wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy.

⁶ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat (Dz. U. z 2009 r. Nr 36 poz. 282 – uchylony z dniem 1 stycznia 2016 r. i Dz. U. z 2015 r. poz. 2328 – obowiązujący od 1 stycznia 2016 r. zwane dalej „rozporządzeniem”).

⁷ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie stawek opłat za przeprowadzenie kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2008 r. Nr 230 poz. 1543).

⁸ Zestawienie dotyczące pracowników zatrudnionych w Wojewódzkim Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Poznaniu.

⁹ Kontrole przeprowadzone przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Warszawie w zakresie:

- prawidłowości postępowania kontrolnego i administracyjnego przez WIJHARS z uwzględnieniem funkcjonowania instytucji samokontroli oraz trybu postępowania przy wydawaniu decyzji administracyjnych;
- prowadzenia ewidencji plantacji chmielu oraz kontroli jednolitości odmianowej i weryfikacji powierzchni plantacji chmielu;
- prowadzenia certyfikacji chmielu nieprzygotowanego.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.

Wojewoda Wielkopolski ocenia negatywnie zadanie polegające na wydawaniu świadectw jakości handlowej oraz pobieranie, gromadzenie i terminowość przekazywania pobranych dochodów budżetu państwa.

Ocenę negatywną uzasadnia:

- wydawanie przedsiębiorcom świadectw jakości handlowej bez uiszczenia przez nich należnej opłaty,
- nieprawidłowe pobieranie, gromadzenie i przekazywanie opłat pobranych od przedsiębiorców przez inspektorów dokonujących oceny jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,
- nieterminowe przekazywanie pobranych dochodów na odpowiedni rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa,
- naliczenie opłaty za dokonanie oceny organoleptycznej w wysokości niższej o 7 zł, niż opłata wynikająca z przepisów.

Wyniki kontroli.

1. Wojewódzki Inspektor wydał 21 świadectw jakości handlowej (spośród 125 objętych badaniem¹¹, co stanowiło 16,8%), bez uiszczenia przez przedsiębiorców należnej opłaty. Opłaty te w łącznej wysokości 3.570 zł¹² uiszczone zostały przez przedsiębiorców dopiero po upływie od 2 dni do 36 dni po wydaniu świadectwa. Zgodnie z § 2 rozporządzenia, opłatę wnosi się przed wydaniem świadectwa jakości handlowej w terminie 7 dni od dnia doręczenia rachunku, gotówką w miejscu i czasie wskazanym w rachunku lub przelewem na wskazany rachunek bankowy.

Wojewódzki Inspektor w wyjaśnieniach podała, że pracownicy zajmujący się, m.in. wydawaniem świadectw jakości handlowej zostali pisemnie pouczeni o obowiązku przestrzegania przepisów rozporządzenia.

(Dowód: akta kontroli str. 36-37, 62-129, 1490-1491, 1494)

2. W latach 2015 – 2016 (do dnia 13 września) wydane zostały 103¹³ (spośród 125 objętych badaniem, co stanowiło 82,4%) świadectwa jakości handlowej, za które pobrano opłaty od przedsiębiorców w formie gotówki w wysokości 16.228,80¹⁴ zł. Opłaty te pobierane były przez inspektorów. Pobraną gotówkę inspektorzy wpłacili do kasy Inspektoratu dopiero po jednym lub nawet po 30 dniach od dnia ich pobrania. Wojewódzki Inspektor nie określił

¹¹ Dla 13 z 91 świadectw wydanych w 2015 r. i dla 8 z 34 świadectw wydanych w 2016 r.

¹² 2.540 zł w 2015 r., 1.030 zł w 2016 r.

¹³ Dla 78 świadectw wydanych w 2015 r. i 25 świadectw wydanych w 2016 r.

zasad pobierania opłat w formie gotówkowej przez inspektorów, ani nie obciążył tych inspektorów odpowiedzialnością materialną za ewentualną szkodę powstałą w tym mieniu. Ponadto, Inspektorzy pobierający opłaty gotówkowe za dokonanie oceny i wydanie świadectwa jakości handlowej wystawiali przedsiębiorcom dokument kasowy (dowód wpłaty: KP – kasa przyjmie), co było niezgodne z § 2 rozporządzenia, z którego wynika, że opłaty wnosi się, m.in. gotówką na podstawie wystawionego rachunku. Zatem, stosowanie dokumentu kasowego było nieprawidłowe.

Z wyjaśnień złożonych przez Wojewódzkiego Inspektora wynika, że pracownicy Inspekcji pobierali opłaty w formie gotówkowej na podstawie stosowanej praktyki, kiedy dokonanie przelewu było utrudnione. Kierownik Wydziału Kontroli poinformował pracowników – przed rozpoczęciem wykonywania zadań związanych z oceną i wydawaniem świadectw jakości handlowej, o obowiązku niezwłocznego dostarczenia gotówki do kasy oraz specyfikacji opłat w celu wystawienia rachunku. Wojewódzki Inspektor przyznał, że pracownicy nie zostali zobowiązani do odpowiedzialności materialnej w związku z dysponowaniem środkami pieniężnymi stanowiącymi dochody Skarbu Państwa, jednakże podał, że w zakresie obowiązków każdego inspektora zapisano, że pracownika powinno cechować głębokie poczucie odpowiedzialności oraz obowiązek zabezpieczenia powierzonego mienia. Ponadto, Wojewódzki Inspektor wskazał, że pracownicy dokonujący oceny jakości handlowej i wydający świadectwa jakości na najbliższej naradzie w dniu 3 października 2016 r. zostaną zobowiązani do bezwzględnego przestrzegania rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat.

(Dowód: akta kontroli str. 757)

Wojewódzki Inspektor w złożonych wyjaśnieniach potwierdza przyjęty sposób pobierania opłat z tytułu wydawania świadectw jakości handlowej, który należy uznać za nieprawidłowy, ponieważ umożliwiał inspektorom wykorzystywanie dochodów budżetu państwa do celów prywatnych oraz powodował nieterminowe przekazywanie pobranych dochodów na rachunek budżetu państwa.

(Dowód: akta kontroli str. 601-609)

3. Inspektorat w 2015 r. i 2016 r. (od 1 stycznia do 16 września) w 31 przypadkach (na 112 objętych badaniem, co stanowiło 27,7%) przekazał pobrane dochody w wysokości 7.762,20 zł

¹⁴ Kwota 12.100,00 zł w 2015 r., kwota 4.128,80 zł w 2016 r.

na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminach niezgodnych z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹⁵. Opóźnienia w przekazywaniu dochodów wynosiły od 1 dnia do aż 27 dni. W 2015 r. w 27 przypadkach (na 65 objętych badaniem, tj. 41,5%) dochody w łącznej kwocie 6.566,40 zł przekazano po terminie. Od 1 stycznia do 16 września 2016 r. w czterech przypadkach (na 47 objętych badaniem, tj. 8,5%) dochody w łącznej kwocie 1.195,80 zł przekazano po terminie.

(Dowód: akta kontroli str. 1180-1214, 1215-1344, 1488-1494)

Z wyjaśnień Głównego księgowego wynika, że wpływ na nieterminowe przekazywanie dochodów budżetu państwa miały wpłaty pobranej gotówki przez inspektorów do kasy Inspektoratu, a termin odprowadzania środków na rachunek budżetu państwa ustalany jest od dnia wpływu środków na rachunek bankowy jednostki. Zgodnie z wyjaśnieniami przekazywanie dochodów według przyjętej zasady było zawsze bezwzględnie przestrzegane, a przekazywanie dochodów w niewłaściwy sposób, nie było wynikiem zaniedbania czy nierzetelnej pracy, lecz wynikiem błędu w interpretacji obowiązujących przepisów. Jednocześnie zadeklarowano, iż na kwartalnej naradzie z pracownikami ustalone zostaną nowe zasady pobierania opłat za ocenę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, które umożliwią pobieranie i odprowadzanie dochodów na rachunek budżetu państwa zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(Dowód: akta kontroli str. 1177-1178)

4. W jednym przypadku (spośród 125 skontrolowanych, co stanowiło 0,8%) o 7 zł zaniżono opłatę za dokonanie oceny organoleptycznej¹⁶. Za ww. czynność pobrano opłatę w wysokości 21 zł, podczas gdy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2015 r.¹⁷ stawka winna wynosić 28 zł.

W trakcie kontroli wystawiono i zaksięgowano korektę oraz pobrano brakującą kwotę.

(Dowód: akta kontroli str. 36-37, 62-129)

5. Inspektorat w przypadku 30 (na 90 objętych badaniem, co stanowiło 33,3%) prowadzonych postępowań administracyjnych nie poinformował strony o przyczynach niezakończoności sprawy w terminie oraz nie wskazał nowego terminu załatwienia sprawy, co było niezgodne z art. 36 Kpa.

(Dowód: akta kontroli str. 1368-1378)

¹⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 69.

¹⁶ Dotyczy sprawy KO.824.1.26.2016.

¹⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 2328.

Wojewódzki Inspektor w wyjaśnieniach przyznała, że postępowania przedłużały się, podając jako przyczynę przesyłanie przez stronę informacji dotyczącej wielkości przychodu firmy po wyznaczonym przez Inspektorat terminie, brak zwrotnego potwierdzenia odbioru poinformowania strony o wszczęciu postępowania, brak zwrotnego potwierdzenia odbioru poinformowania strony o zakończeniu postępowania – co uniemożliwiało zakończenie postępowania. W związku z tym niejednokrotnie występowano do Poczty Polskiej z reklamacją, co również wydłużało czas postępowania. Ponadto, w wyjaśnieniach Wojewódzki Inspektor, jako przyczynę podała funkcjonujący w Inspektoracie obieg dokumentów oraz problemy kadrowe i obowiązek przeprowadzenia przez Inspektorat dużej liczby kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 762-764, 1034-1035)

Przywołane przez Wojewódzkiego Inspektora w wyjaśnieniach argumenty nie mogą zostać uwzględnione, ponieważ przepisy art. 36 Kpa w sposób jednoznaczny określają, że o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin zakończenia sprawy. Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w zakończeniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.

Biorąc pod uwagę oceny zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Wydawanie świadectw jakości handlowej po wystawieniu rachunku i uiszczeniu przez przedsiębiorców należnej opłaty, zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat.
2. Dokonywanie wpłaty na rachunek bankowy lub do kasy Inspektoratu opłat pobranych przez inspektorów wyłącznie na podstawie wystawionych rachunków oraz w dniu pobrania gotówki.
3. Przekazywanie pobranych dochodów na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.
4. Naliczanie opłat zgodnie z obowiązującymi stawkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat.

5. W przypadku niezakończonych spraw w terminie, informowanie strony o przyczynach niezakończonych spraw i wskazywanie nowego terminu jej zakończenia, zgodnie z art. 36 Kpa.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wojewoda Wielkopolski
Zbigniew Hoffmann